

Epilog k našim mejam.

Z rimskim paktom je naša država dobila na zemljevidu končno veljavno svoj okvir, meje, ki nas je vanje utesnila tuja samopašnost in v še večji meri naša lastna nezmožnost.

Dejstva govore, kričijo o naši nezmožnosti in jih ni mogoče utajiti, kakor ni mogoče skriti šila v vreči. S Koroško smo igrali igro, ki bi jo bili morali dobiti na celi črti. Ne smemo pozabiti, da je na samo plebiscitno nedeljo dopoldne delegat naše vlade g. Jovanović pri tedanji deželni vladi za Slovenijo, ki je bila zmago-zavestna in je zmage pijana že mislila na Celovec, predlagal onemogočenje plebiscita. Bil je ta »srbski« diplomat edini dobro informirani človek od vseh naših tedanjih oblastnikov, jasno mu je bilo, da bomo izgubili plebiscit, zato je namignil, da bi bilo dobro onemogočiti plebiscit z izzvanjem lokalnih nemirov. Priporočal je že preje sporazum z Avstrijo, pa je od slovenske strani vedno dobil kategoričen odkaz. Vladali so nam tedaj jadni diletantje, ki niso imeli niti tistega proverbijalnega malega zrnca vladalske soli, ki je potrebna za vladanje.

Prvič smo tedaj Slovenci sami vladali — beograjska vlada nam je dala popolnoma prosto roko — prvič smo sami o sebi odločali in doživeli poraz, ki se ne da popraviti drugače, kakor da cel jugoslovanski narod z orožjem v roki izbriše z lica zemlje sramotni čin prve, popolnoma avtonomne vlade. To dejstvo govori razločno proti naši avtonomiji in Srbi so storili prav, da so nam pustili svobodne roke, kajti njim bi se kompromis z Avstrijo, po katerem bi nam ostal naš plebiscitni pas, štel za izdajstvo. Vedno bi se jim očitalo, da so izdali Celovec in Gosposveto. Zločinci, ki so s kaznivo nevednostjo, gnusno korupcijo in gorostasno lahkomišelnostjo zakrivali izgubo one krasne zemlje preko Karavank, na hodijo med nami bogati iz agitacijskih fondov, iz moke in žita in nihče jih po porazu ni poklical na odgovor za njih zlodela. Narod se nauči vladati, ko čuti udarce svojih pogreškov na lastni koži, zato je morda dobro, da doživlja hude poraze. V album slovenskih avtonomistov zapišemo: Koroška je bila naša, dokler so jo držali Srbi, ko smo jo prevzeli mi, smo jo sramotno zapravili!

Drugi veliki poraz, ki smo ga doživeli po vojni, je rešitev jadranskega problema. Tudi tega bi bili Srbi rešili tako ugodno, kolikor so kdaj dopuščale razmere. Ponujena nam je bila Wilsonova linija in Srbi so sili, da se naj ponudba sprejme takoj in z obema rokama brez obnavljanja. Analogno, kakor v koroških zadevi, smo bili zopet mi Slovenci, ki smo ob krepki asistenci Hrvatov uložili svoj energični in samozavestni, toda smešni in širokoustni veto. Popustili so Srbi, da se

ne zamerijo bratom, ki »so vedno najboljše informirani in ki poznajo razmere« in ti slavni poznavalci razmer so spet pokazali svojo gorostasno nevednost, otročjo lahkomišelnost in operetno umetnost politike, ki bi bile smešne, da nimajo tako bridkih posledic.

Zopet nam pišejo račun za našo nesposobnost na naši lastni koži! Pol Istre, vsa Kranjska, in ves Kvarner, Opatija in Reka bi bili naši, če bi šlo po »balkanskih« metodah Srbov. Moralo pa je iti po »evropskem« načinu Slovencev in Hrvatov, zato smo padli tako globoko, da smo veseli celo Baroša, enega pomoča in enega skladišča. Še sreča, da je tako, kakor tisti, ki se je slabo oženil!

Pri vsem tem pa se dobijo pri nas ljudje, ki še vedno poudarjajo našo kulturno, politično zrelost in visoko civilizacijo našega ljudstva in zahtevajo zanj avtonomije, federacije, republikanske samovlade in ne vemo česa še. Ali naših bratov še ni dosti v robstvu na severu in jugu, ki jih je vanje pahnila naša nesposobnost, da hočete na vsak način nadaljevati svoje metode? Ali naša politična nesposobnost — kolikokrat bomo morali zasati to besedo, da bo začela separatizem? — še ni zadostno dokumentirana? Ali bi radi videli Italijane na Biedu in v Trbovljah, Nemce v Mariboru in Madžare ob Sotli? Ali naj človek, ki ljubi to zemljo in ljudstvo, ki je iz njega izšel, res obupa nad pametjo tega ljudstva, kakor je moral obupati nad pametjo njegovih voditeljev?

Iz teh dveh sramotnih porazov izvaja misleč človek samo eno: Boj avtonomiji, boj federaciji in boj vsakemu separatizmu, boj na življenje in smrt!

Jugoslovanski nacionalisti se v polni meri zavedajo, da je samo v integralnem ujedinjenju vseh treh pogreškov obdržati našemu narodu to, kar si je priboril s krvjo in smrtjo, trpljenjem in mukami stotisočev, da je samo v njem najti jamstva za uspešno dovršitev osvobodilnega dela na severu in na zapadu, ki nas čaka.

Zato se bomo z vso ljutostjo, ki je zmora naš temperament, uprli in ustavili vsakemu poskusu in nadaljevanju razdora, ki so ma posledica vsenarodne katastrofe tako groznega obsega, kakor sta koroški in jadranski poraz.

To je naš epilog k končno veljavni ureditvi naših državnih meja. Mi ne mečemo očitkov starcu, ki mora podpirati pakt, ki ga ni zakrivil, ker vemo, da bi bilo drugače, da njegova beseda ni našla gluhih ušes. Ugotavljamo poraz in njegove vzroke in gremo s stinjenimi zobmi in mrknimi očmi na delo za osvoboditev zaslužjenih bratov, da nas usodna ura ne zaloti nepripravljenih.

Zaprigešli smo boj do iztrebljenja vsem sovražnikom našega naroda, notranjim in zunanjim!

Mirna penetracija.

Zemlje lačni tujec nam je oropal naše Primorje, odkoder edino smo imeli dihod v širni svet. Trst in Reka s svojimi zgrajenimi pristanišči, ki so se gradila z našimi žulji in z našimi davki, sta zapadla v oblast tujcu, ki ima luk odveč in ki si je zaželel še luk na tostranskem bregu Jadrana, da popolnoma izpodvede žle našemu narodnemu gospodarstvu, da kontrolira vsako kilo našega izvoza in uvoza in da terja od vsega tega blaga svoj davek.

Posrečilo se mu je, pomagali smo mu do uspeha na vso moč, zdaj pa nadaljuje svoj zmagosni pohod, ki mu je nadel ime mirne gospodarske penetracije na Balkan. Grozi nam trgovinska pogodba z Italijo, ki bo na slehaz odprla vrata Italijanom k nam. Kakor kobilice se bodo vsuli k

nam ljudje, ki doma v brezmejnem srdu do vsega jugoslovanskega poživajo naše kulturne ustanove, ubijajo fizično in moralno naše ljudi, k nam pa hodijo služiti težke tisočake kot pionirji italijanske gospodarske penetracije.

Ze pred vojno smo opazili, da je bilo vse, karkoli je v zvezi z lesno trgovino, skoro izključno monopolna last italijanskih prekapcev. Po prevratu so se te razmere deloma izboljšale, vendar že čutimo, kako se zopet skušajo vrniti k nam ti izsesovalci, ki jim je Jugoslavija tako močno zoperna in ki so jim naše šume tako všeč. Dosedaj so se naše oblasti upirale izdajanju koncesij tujcem, ako pa se sklene nameravana trgovinska pogodba, preti naši lesni stroki zopet ista usoda. Italijani bo-

do planili k nam z ogromnimi novci in si tako zasigurali gospodujočo pozicijo v lesni stroki, ki so jo že imeli in ki si jo žele nazaj.

Vlada lahko sklene pogodbo kakršno hoče, na nas pa je, ali bo imel naš krvni sovražnik kaj dobička od nje, ali ne. V eminentnem življenjskem interesu je, da onemogočimo Slovenci sami izvajanje pogodbe v korist Italijanom, kajti ni sile na svetu, ki bi nas mogla prisiliti, da pustimo Italijane medse in da kupujemo njihovo blago.

Očrnela pogorišča naših »Narodnih domov« v Primorju so še vedno odprti račun, ki ga moramo Italijanom poravnati.

Poravnali pa bomo ta račun najlaglje na ta način, da proglašimo za Slovenijo vsesplošen bojkot italijanskega blaga. To je živec, kjer bomo zadeli najbolj gorečega fašista tako zelo, da si bo premislil še kdaj požigati nam naše domove.

Kljub Rapallu, kljub fašistovskiemu terorju, kljub rimskemu paktu, vidimo v Ljubljani trgovce, ki izlagajo v svojih izložbah bahato svoje blago italijanskega izvora.

Italijan Stacul ima v svoji izložbi vse mogoče likerije in vina italijanskih tvrdk iz Zadra, Padove in Parme, sadne konserve in sardine iz dežele, kjer oranže cveto, dasi imamo na izbiri domačin tvrdk, ki izdelujejo prvovrstna vina, likerije, sadne in ribje konserve. Da nasiplje peska v oči, pa se doži tudi nekoliko izdelkov domačin tvrdk. Trgovina Stacul je italijanska, lastnik je Italijan, uvaža večinoma italijansko blago.

Na žalost pa je tudi slovenskih tvrdk, ki se ne sramujejo izložiti klobukov z označbo »Borsalino antica casa«, ali platna z označbo »tela italiana«. Papisali bomo v našem listu vse te zavedne tvrdke, ki podpirajo naše zaklete sovražnike in defilirale bodo v rubriki sramotni oder našega lista, da vidimo, kdo je naš in kdo ni.

Ko smo izdali prvi poziv na bojkot italijanskega blaga, so nekateri kratkovidni prebrisanci potrgali z blaga italijanske znake in trdili kupovalcem, da je blago pristno češkega izvora. Italijansko blago se ne pozna samo po označbi, ampak tudi po tem, da se ne nosi, ampak da je zanič, zato ne verjamemo zatrjevanju ljudi, ako smo pred par tedni videli v izložbi isto blago z italijansko označbo.

Na italijansko nasilje moramo odgovoriti z odločnim bojkotom. Italijansko blago naj nima odjemalcev niti med našimi trgovci, niti med konsumenti. Orjuna bo organizirala gospodarski odpor, ki bo Italijane najmanj toliko bolel, kot boli nas njihovo nasilje.

Pričakujemo od narodnega občinstva, da nas bo v tem boju podpiralo, kajti naš narodni in gospodarski interes zahteva, da se za vedno otresemo tuje supremacije in ukrenemo vse potrebno, da ostane gospodarska penetracija samo po božna želja potomcev rimske volkulje.

L. Novak. Ljubosumnost. Veselogra v enem dejanju. Poslovenil dr. Franc Bradač. Splošna knjižnica št. 6. V Ljubljani 1924. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Cena broš. Din 6, vez. Din 11. — Splošna knjižnica tu zopet nudi hvalježno delo našim odrom. »Ljubosumnost« je veselogra v najboljšem pomenu besede. Lahkotna, živahna, nikjer spolzka, a vseskozi vedra in zanimiva se bo gotovo prikupila našim diletantom. Uprizoritev ne zahteva v nobenem oziru posebnih žrtv. Kajti scenerija je priprosta, oseb malo, pa tudi karakterizacija posameznih je izvedena s tako jasnostjo, da se igralcem skoro ne more ponesrečiti.

Delniška glavnica: Din 50.000.000.
Rezervni-zakladi: ca. Din 10.000.000.

**LJUBLJANSKA
KREDITNA BANKA**

Centrala: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice: Brežica, Kranj, Ptuj, Celje, Maribor, Sarajevo, Črnomelj, Metković, Split, Gorica, Novi Sad, Trst.

Erzovajni naslov: Banka Ljubljana.

Telefon števil: 261, 418, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sramotni oder.

Razdiralno delo. Kako brezvestno nastopajo naši klerikalci v zasedenem ozemlju, nam spričuje sledeče poročilo: Nedavno, približno 8. februarja so se pojavili v goriški pokrajini klerikalni agitatorji, ki so odposlani iz Ljubljane izrečno kot emisarji Koroškeve stranke. Oni imajo nalogo, da agitirajo za klerikalno Ščekovo - Besednjakovo - Koroško stranko, brez vsakega nacionalnega momenta. Razcepiti enotno fronto naših Primorcev pri bodočih volitvah je namen teh strankarskih zagrizencev. Pri tem delu jim je stranka glavno, narodne koristi pa deveta briga.

V petek, dne 9. februarja se je nahajal trgovec P. iz Trsta v Vipavi. Pot ga je nanesla tudi v gostilno »Villa Anna«. Kmalu za njim je vstopil v lokal tudi neki študent, jurist VI. sem. univerze v Ljubljani, Lekan, rodom iz Goriškega. Kakor se je pozneje izkazalo, je že obral popreje tudi še druge gostilne. Takoj po svojem vstopu je zbral prisotne, med katerimi je bilo tudi nekaj vojakov, ki niso znali slovenski, okoli sebe in začel velikopotezno, hujskajočo, agitacijski govor za Ščekovo-Besednjakovo stranko. V svojem, najprej slovenskem, potem pa italijanskem govoru, je posebno napadal dr. Wilfana, češ, da je svinja, ki da je podkupljen od bank in tudi samo zanje dela. Izmenno kron ni dosegel niti Pašič, niti Ninčič, seveda tudi ni pri tem sodeloval Wilfan, ampak samo in edino prečastiti g. Korošec in, čunje in strmite, vsegamogočni gospod v Beogradu dr. Jež. Ninčič in Pašič so seveda prodali Slovence,

rešila jih pa bo edino še zveličavna SLS. Končno je začel, kakor je pri klerikalnih agitatorjih običaj, za namerček sramotiti Srbijo in Srbe. **Srbija, oziroma Srbi so take svinje, da morajo zginiti z geografske karte.**

Na to nečuvno sramotenje je pričel naš trgovec z gostilničarjem vred protestirati, toda kvaražugon je začel govoriti italijanski, misleč s tem pridobiti vojake na svojo stran. Ko pa je svoje sramotenje Srbov ponovil italijansko, vzdignila sta se dva vojaka in mu prepovedala nadaljnje psovanje. Eden od teh dveh, ki je bil očitno starejši vojak, je poučil Lekana: »Mi poznamo Srbe, ker smo se z njimi borili proti Avstriji. Oni so bili naši zavezniki in so se pokazali vedno kot hrabri vojaki in so vse drugo prej kakor svinje. Jaz vam zabranjujem tako govoriti. Sramujte se! Capito.«

Ko so navzoči videli, da so jim italijanski vojaki naklonjeni in se jim ni bati posledic, so naši vrli Vipavci s Tržačanom vrgli nesramneža na cesto.

Tako se toraj hoče naše nesrečne metode prenesti tudi na zasedeno ozemlje. Toda mi vam kličemo efijalti: »Roke stran.« Če našim trpinom ne morete pomagati, potem jim tudi škodovali ne bodete. Vsako tako pregreho bomo tu pri nas obracunali in v to svrhu pozivamo vse naše somišljenike, da nam vsakega razdirača in hujskača takoj javijo. Mi zahtevamo za zasedeno ozemlje nesebičnega, nadstrankarskega, do skrajnosti požrtvovalnega nacionalnega dela, ne pa strankarskega razdora.

Informirali smo se na univerzi po nadebudnem mladeniču, da mu »naštrhamo« hlače, toda očitno je nam ime popačeno prispelo, kajti jur. Lekan ni vpisan ne letos, ne lani in pričakujemo tozadevnega pojasnila, kajti ptička moramo izslediti, da nam bo služil za eksempl in, da mu za vselej preženemo veselje do sličnih ekskurzij v zemljo naše tuge.

Schwarz-rot-gold. Nismo sicer malenkostni, ali vseeno se nam zdi potrebno ugotoviti, da švabska tvornica mila »Zlatorog« dela za svoje izdelke propagando na vseh koncih in krajih z lepaki v kričeih nemško-nacionalnih barvah. Kdor ne verjame, naj pogleda v ljubljanski tramvaj in v ljubljanske narodne trgovine.

ZRNA.

Ministrova koža. V narodni skupščini je povodom debate o obtožnici proti bivšemu ministru Lazi Markoviču vzkliknil eden govornikov, da ne bodo prej urejene razmere v državi, dokler ne bo visela v parlamentu razpeta koža vsaj enega ministra. — Mi pa dvomimo, če bi to imelo trajen uspeh, ker čisto gotovo bi se pri današnjih razmerah našel drug minister — ki bi kožo svojega tovariša prodal...

Rigorozen jurist. Laza Marković se je zagovarjal v skupščini proti obtožnici, da se je vedno skrajno natančno držal zakonskih predpisov in zato da je moral tudi dvigniti sekvester nad veleposestvom madžarske banke. Ker je Laza profesor

pravoslovja, bi radi še izvedeli, v katerem zakonu stoji zapisano, da minister lahko prodaja v korist svojega žepa mleko iz državnega posestva? Na ljubljanski univerzi tega namreč nismo mogli izvedeti.

Tudi nekaj. Časopisi poročajo, da je te dni beogradski žandar aretiral

dečka, ki je iz lakote izmaknil hleb kruha. Na njegove prošnje, da ima doma bolno mater, mu odgovori mož postave: »Ne ide, brate! Kadar boš minister, boš lahko delal, kar boš hotel, sedaj pa ne!«

Naročajte „Pobedo“!

Manufaktura, moda, konfekcija **DRAGO**
v zalogi specijalno angleško i češko sukno, vseh vrst obleke, dežni plašči, usnje, ni suknički, pelerine.

SCHWAB
Izdelava oblek v lastnem modernem salonu!

LJUBLJANA
Dvorjni trg 3.

IVAN ZAKOTNIK
mesni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostreža za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledence, paviljon, verande, lesene ograje i. t. d.
Grabda lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Mednarodni vzorčni velesejm v PRAGI
16.-23. marca 1924
Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga, ki je razstavljeno v 17 skupinah. Nad 2000 razstavljalcev.
Izredne potovalne ugodnosti
33% popusta na češkoslovaških železnicah, veljavno tudi za brzovlake. 75% znižani vizum za potni list.
Pojasnila in legitimacije daje
Češkoslovaški konzulat Aloma Company d. z. o. z.
Ljubljana, Breg 6. Ljubljana, Kongresni trg 8.

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.
Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.
Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.
Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

POZOR! Na drobno in debelo! **POZOR!**
Velika zaloga vsega elektrotehničnega materijala
motorjev, svetilnih teles, gradnje elektrarn, inštalacije.
Elektrotehnično podjetje
LEOP. TRATNIK
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 25.

Gradbeno podjetje
ING. DUKIČ IN DRUG
LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

MERAKL

barve, mastila, lake, kit, klej, emajle, čopice in zajamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi tovarna
Medić, Rakovec, Zankl
d. z. o. z.
Maribor Ljubljana Novisad
podružnica. centrala. skladišče.
Tovarne:
LJUBLJANA-MEDVODE

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
je najmodernejšo urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.
Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.
Lastna tvornica šolskih zvezkov.
Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Inserirajte v „ORJUNI“!
AUTOMOBILE
kolesa, motorje, pnevmatiko vseh vrst, olje, bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi
F. Florjančič
LJUBLJANA.
Otroški vozički!
več vrst. DVOKOLESA raznih modelov, največji motorčki ameriškega tipa „EVANS“. Velika zaloga pnevmatike in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emailiranje in ponikanje, „TRIBUNA“ F. B. L. tovarne dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska 4.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.
(V LASTNI STAVBI)
Kapital in rezerve Din. 17.500.000.—
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Telefoni: 189, 146, 458.
Ekspoziture: Konjice, Meža-Dravograd